

Praktiskt strålskydd och bildflöde

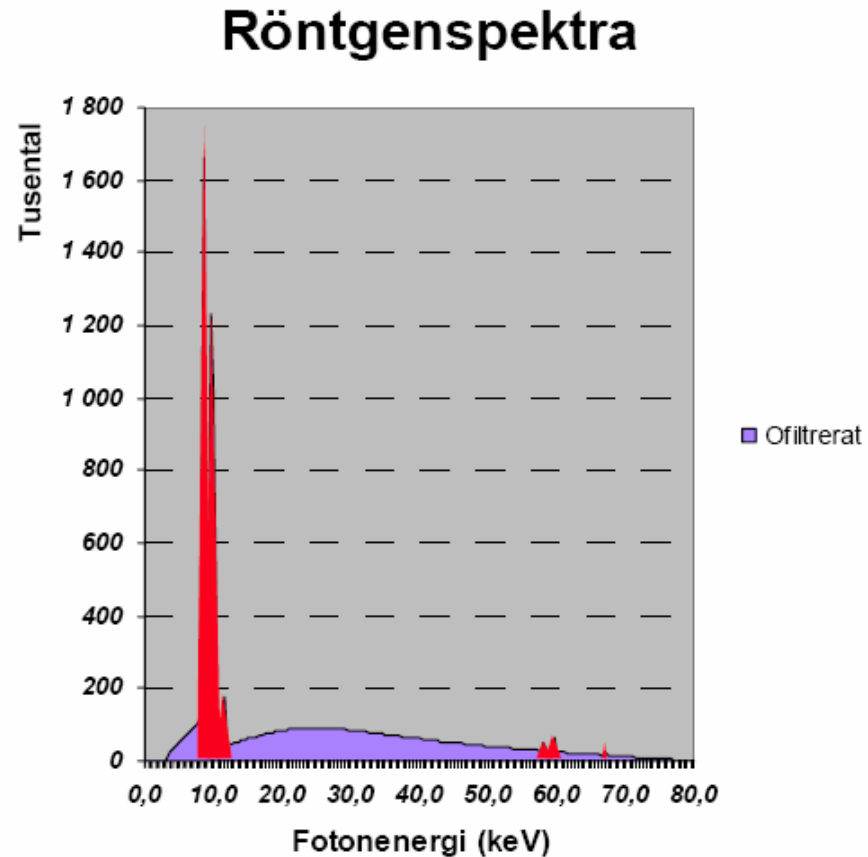
Bertil Axelsson
2008

Vad påverkar bildkvalitet

- Exponering
- Strålkvalitet
- Detektor
- Bildbehandling
- Presentation

Spektrum av strålningsenergier

- Bromsstrålning
- Karakteristisk röntgenstrålning

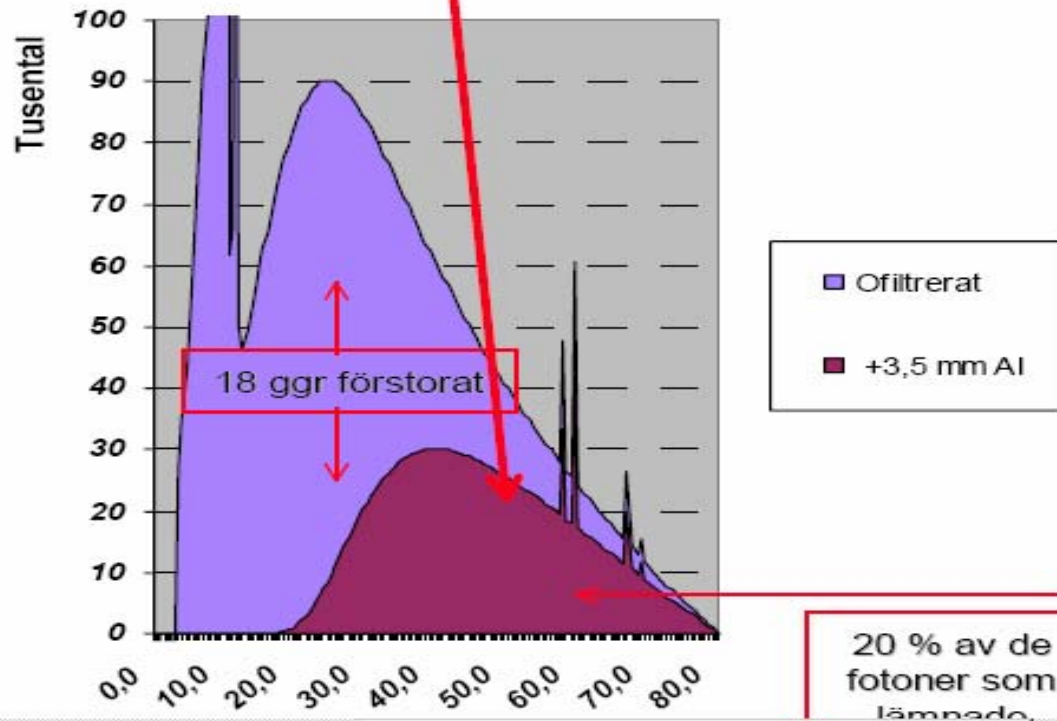

Från röntgenanoden

Efter filtrering

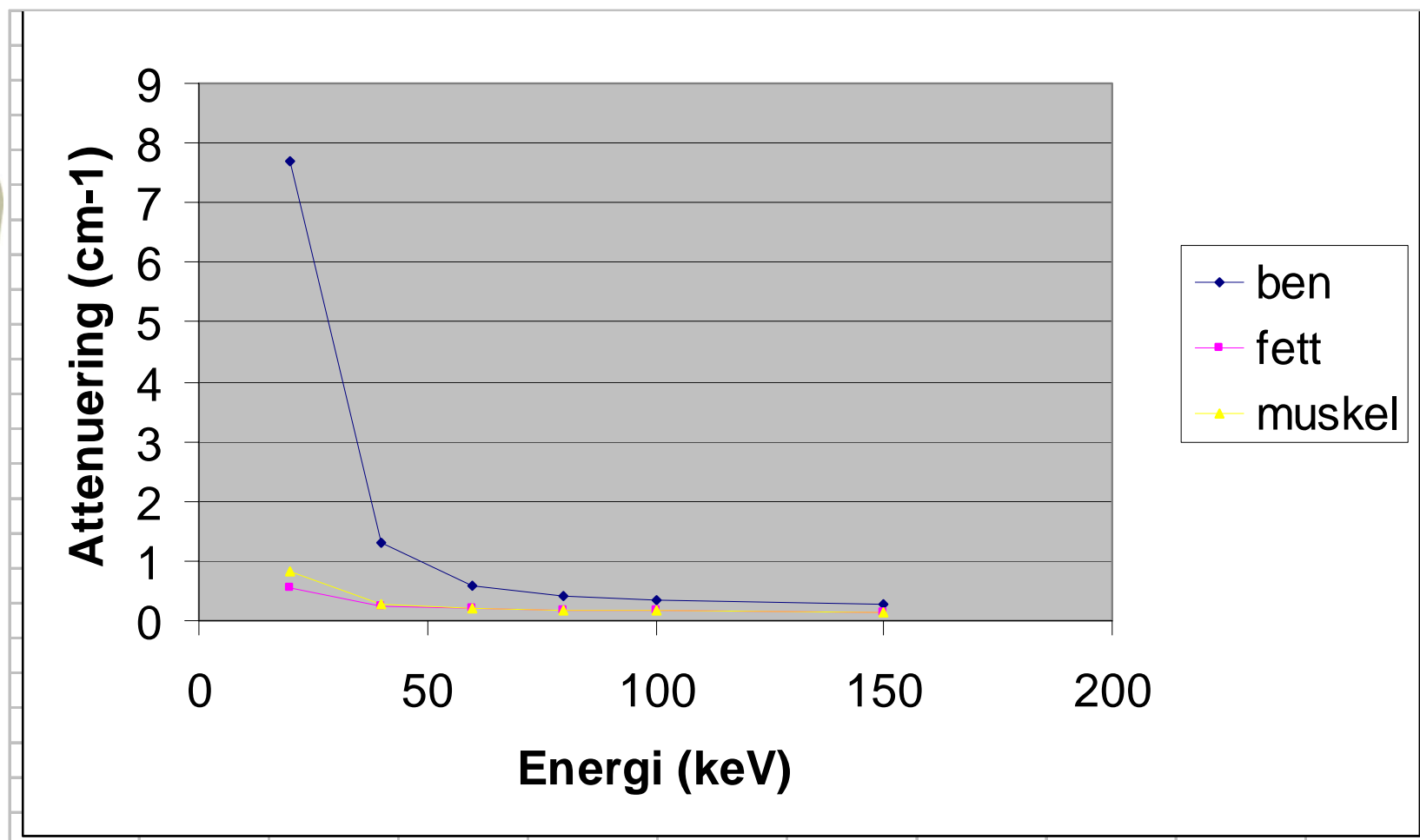
Röntgenspektra

Filtrering

- Vad händer om vi lägger till 0.2 mm Cu filter?
- Ökad genomträngningsförmåga
- Mindre skillnad i attenuering mellan olika vävnader (sämre kontrast)

Strålkvalitet/kontrast

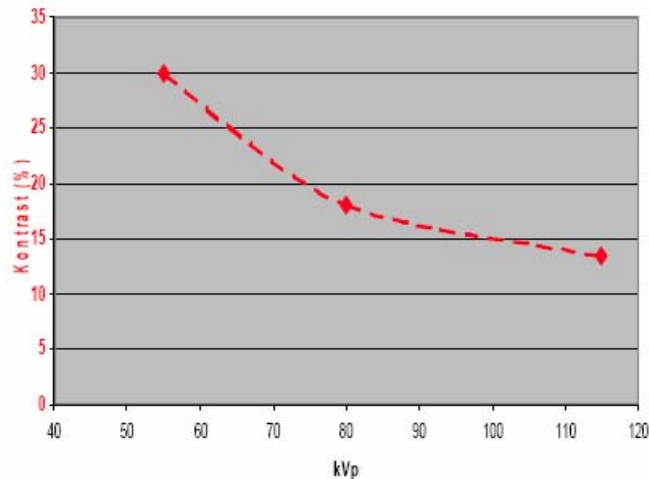
Värme !!!

- Mindre än 1 % av elektronernas energi omvandlas till röntgenstrålning
- Resten blir värme
- Begränsar exponering
- Problem med kylning

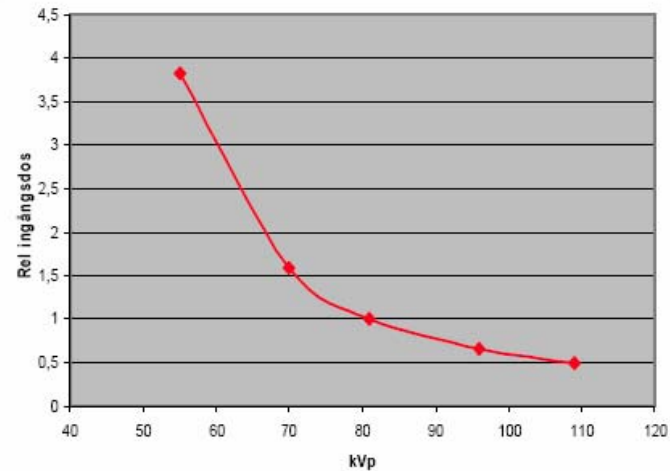
Ökad rörspänning

Liknande effekt som ökad filtrering

Kontrast

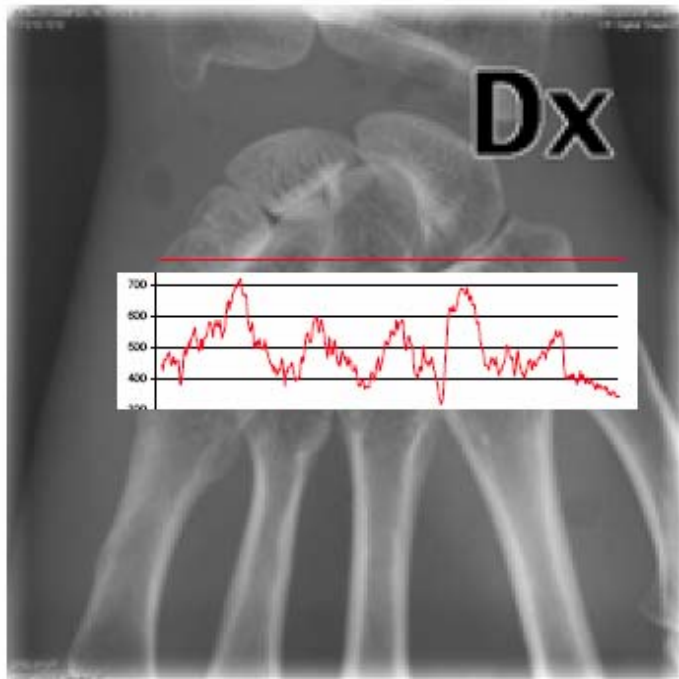
Ingångsdos

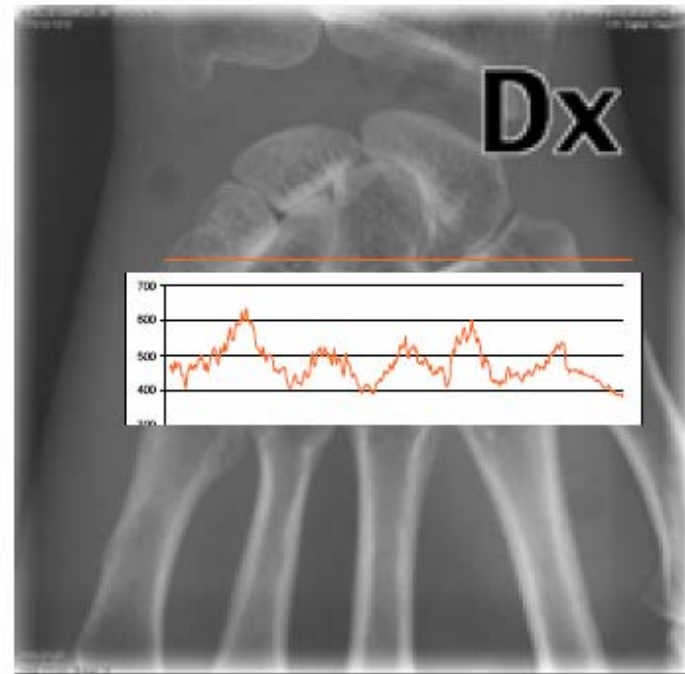
Strålkvalitet påverkar kontrast

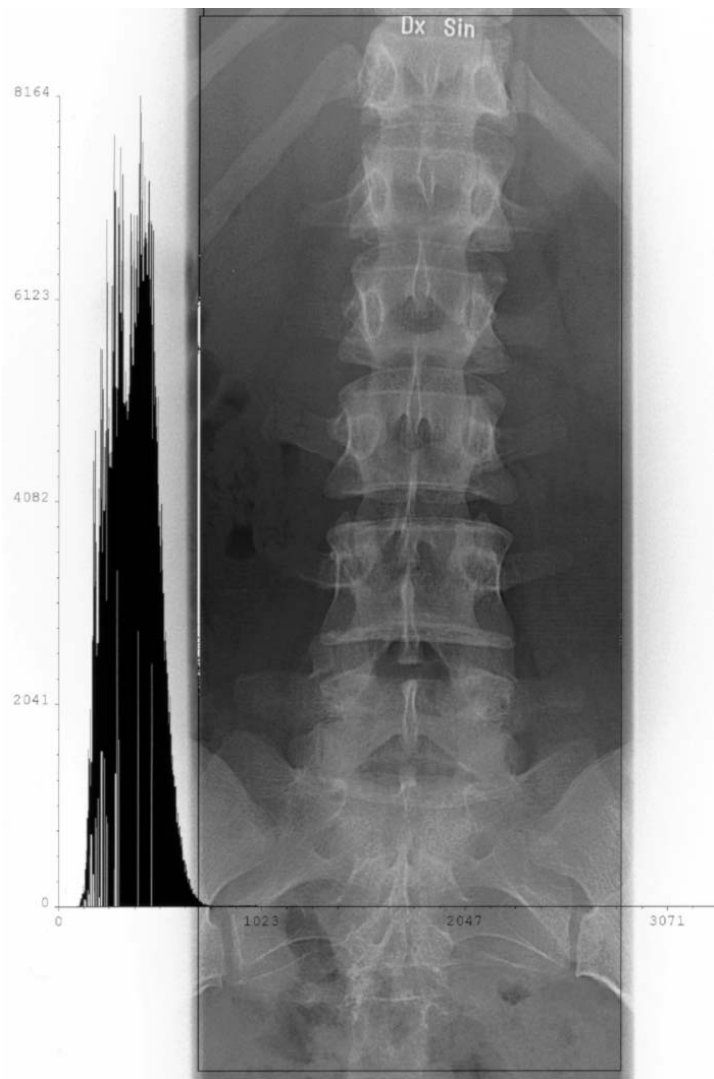
Kontrast

48 kVp

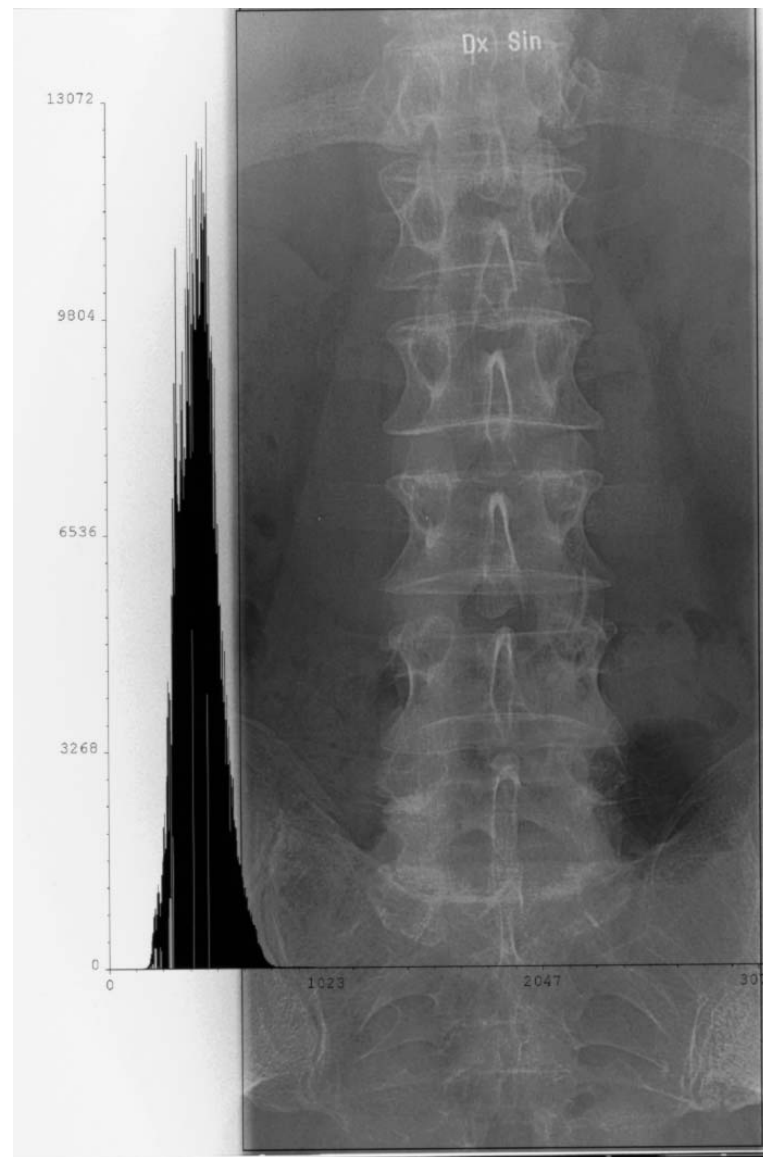

81 kVp

69 kV

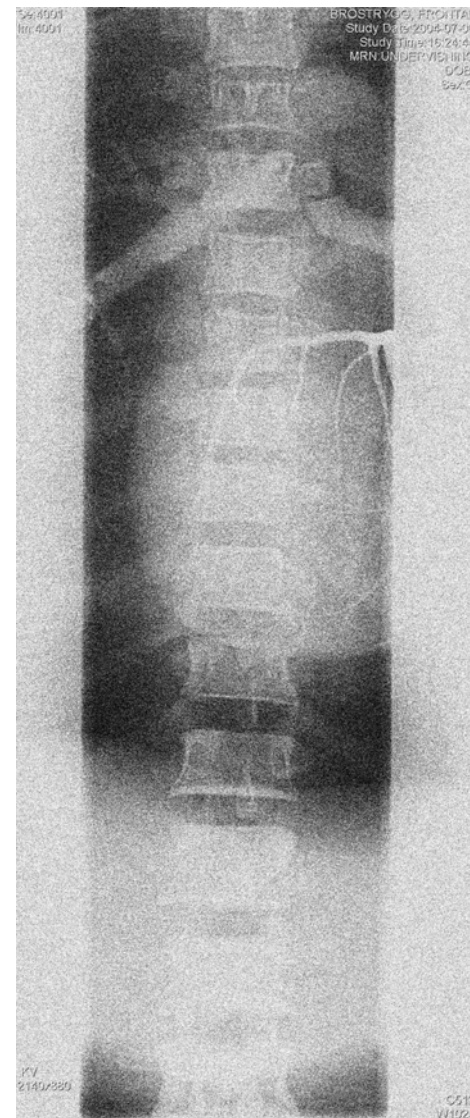

89 kV

Stråldos-brus

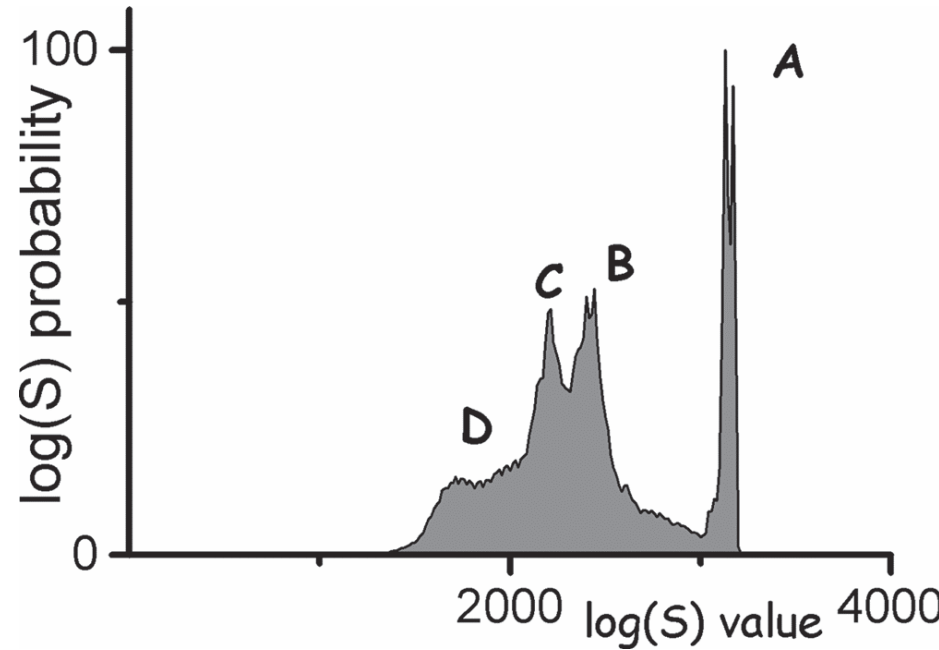
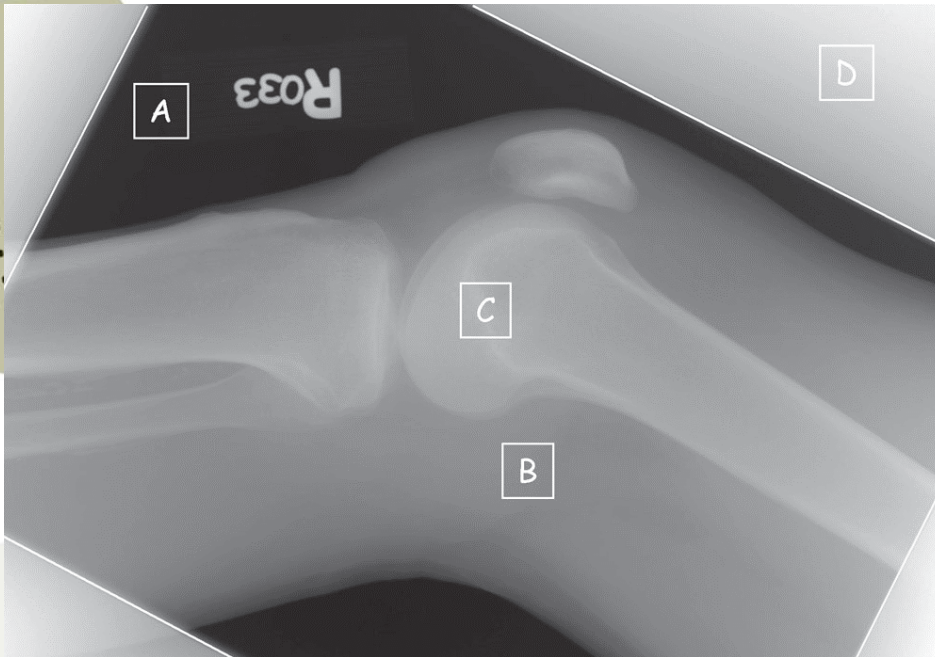
SNR –signal-brus förhållande

Kvantbrus

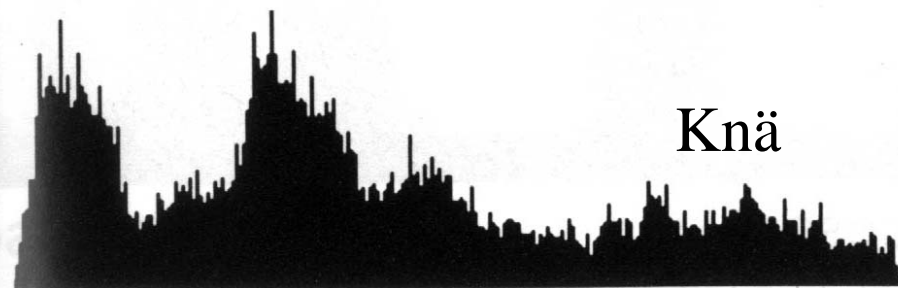
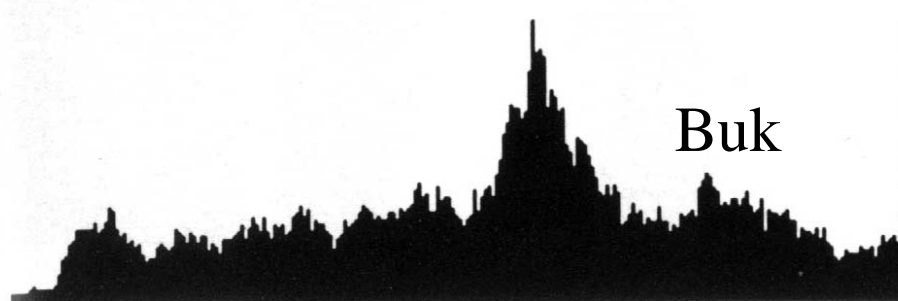
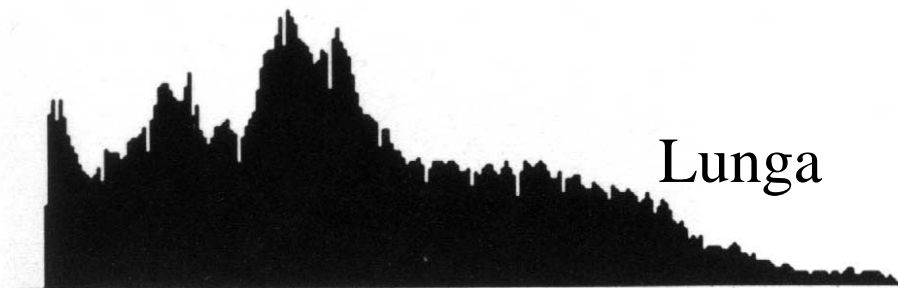

Pixelhistogram

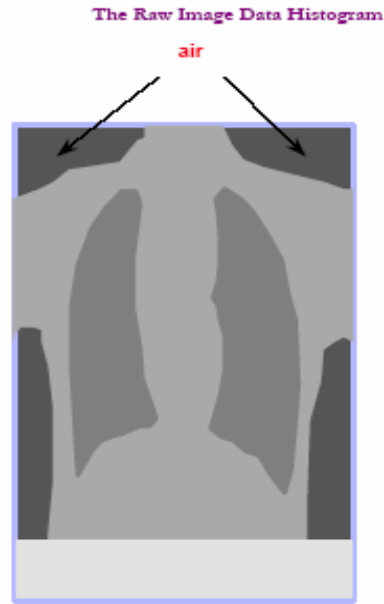
Fördelning av pixelvärden

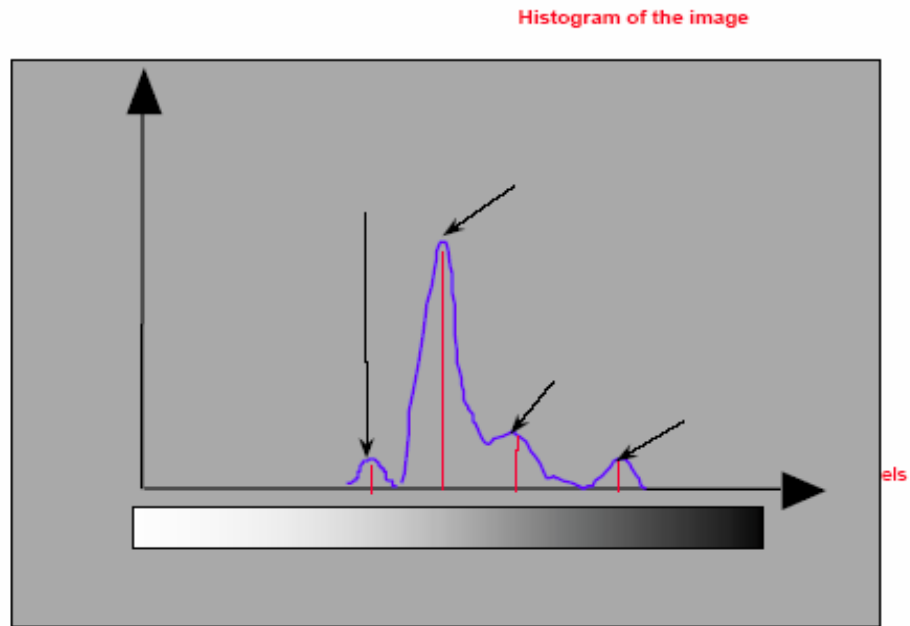
Exempel histogram

Analys av histogram Kodak PTONE

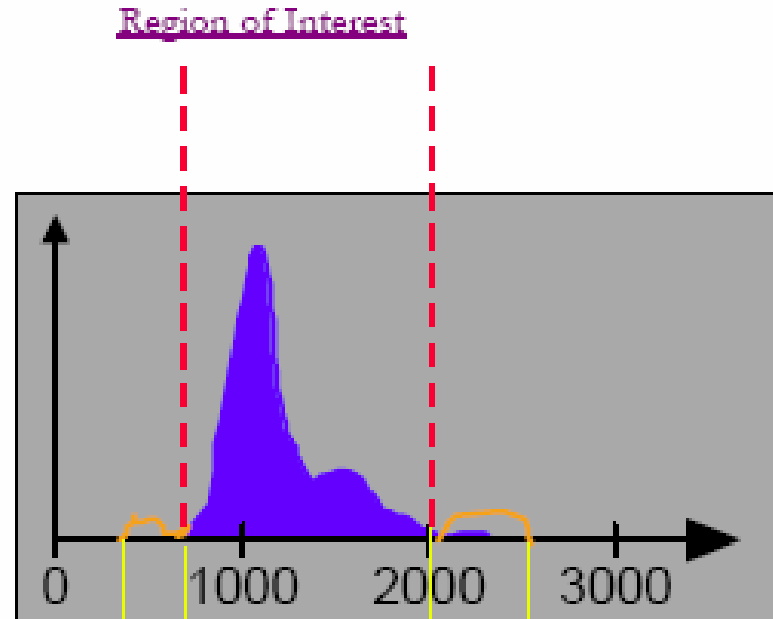
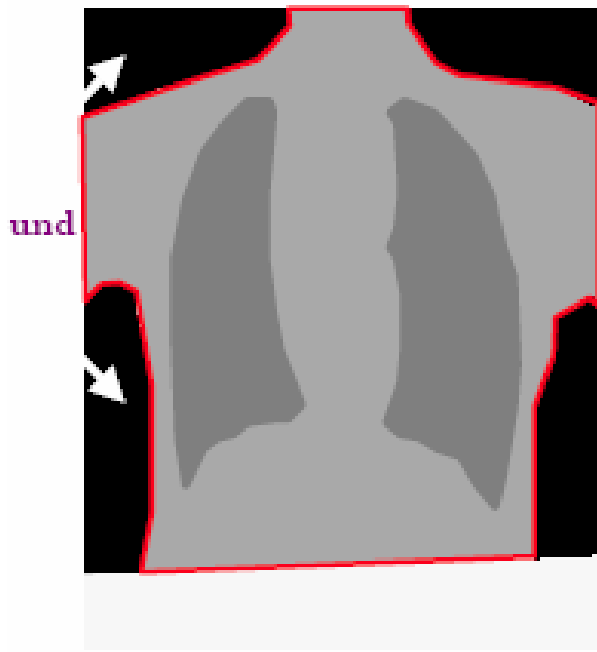

Raw Image

Kodak

Intressant område bestäms

(Start Point, D_{min})

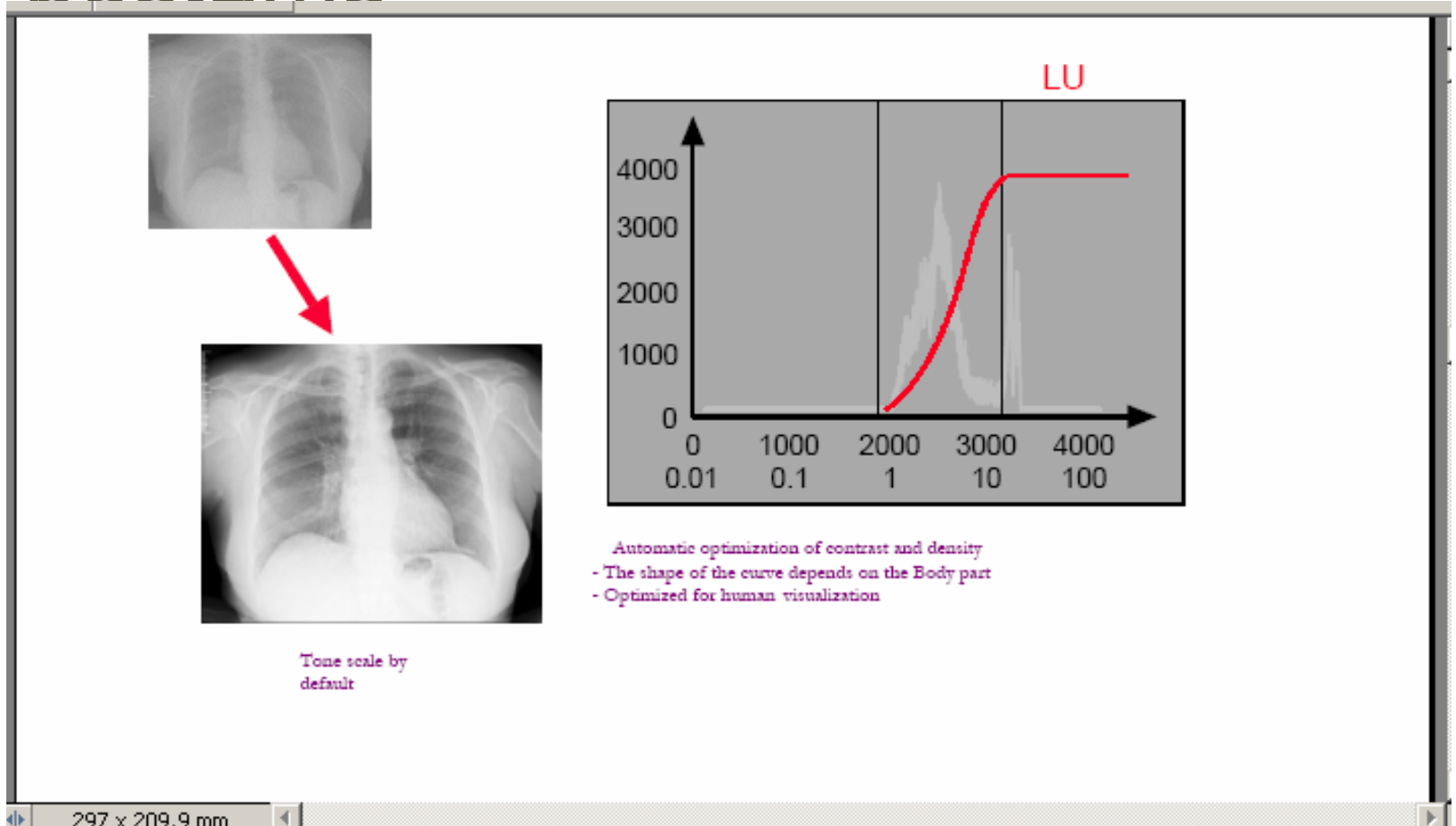
(Left Point)

(End Point, D_{max})

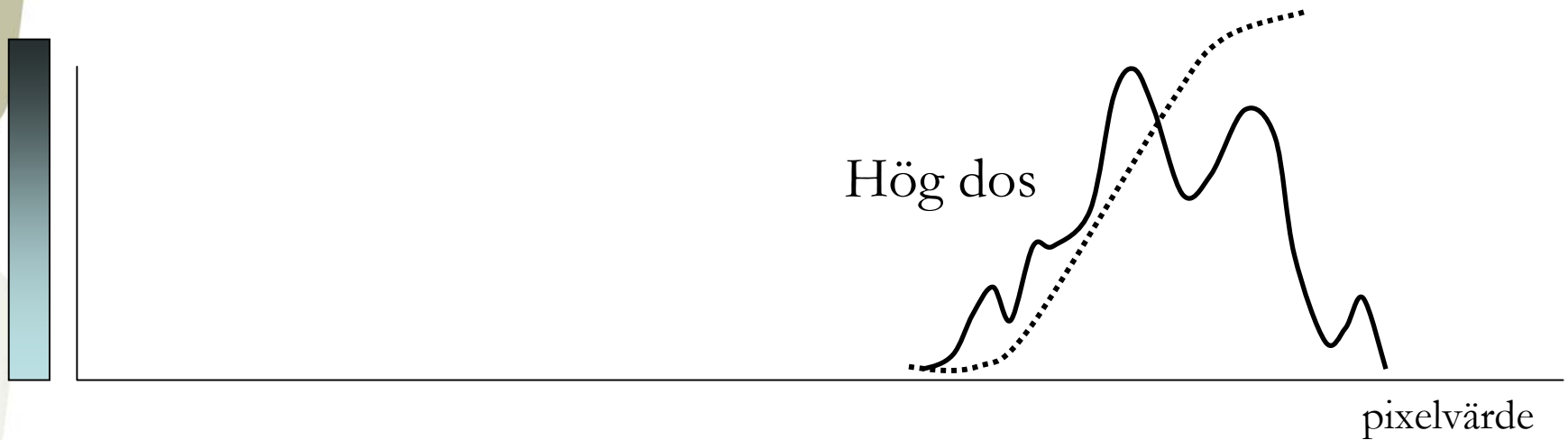
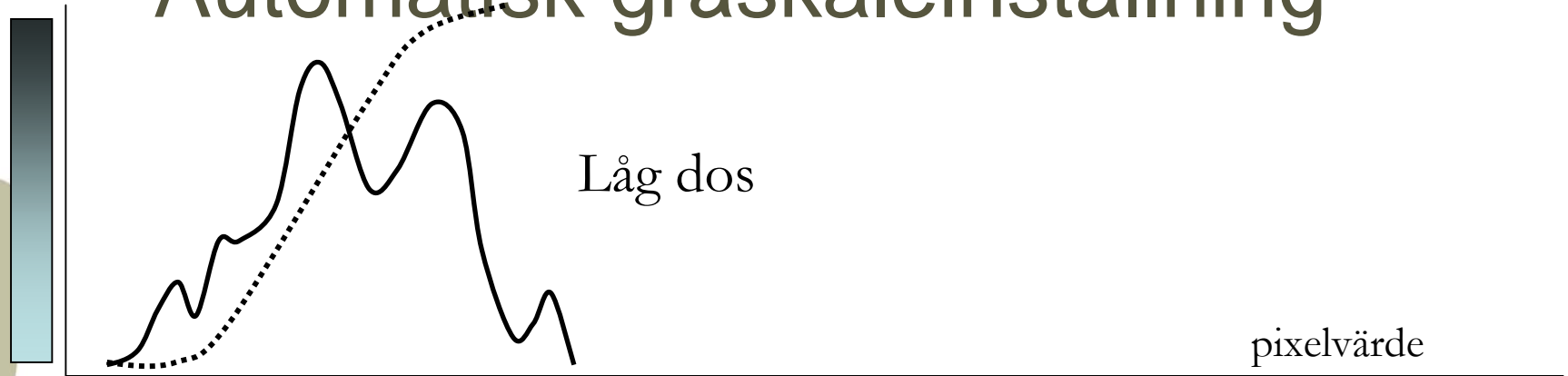
(Right Point)

Kodak

Överföring till gråskala bestäms

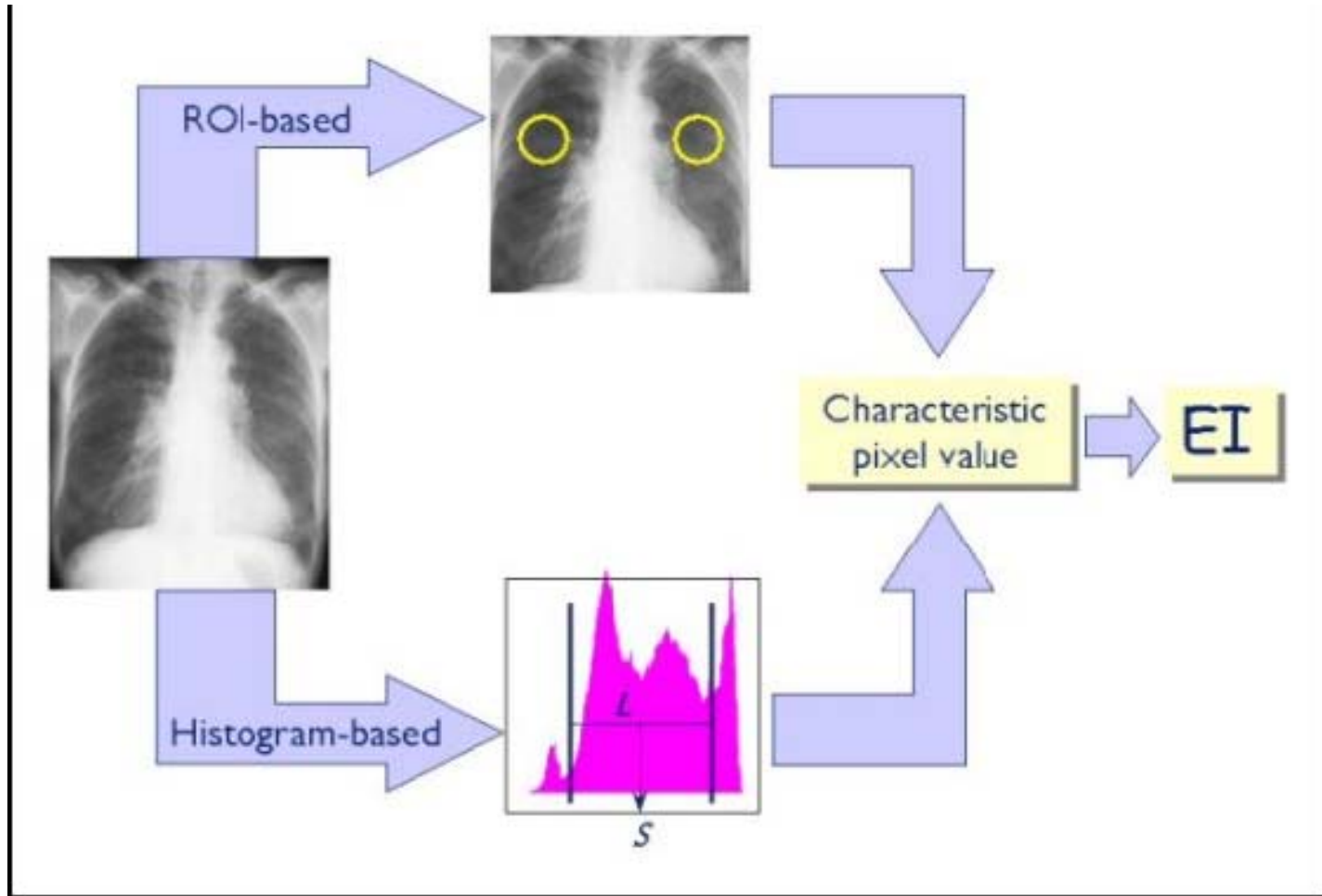

”Automatisk gråskaleinställning”

Exponeringsindex

Beräknas från histogram eller ROI

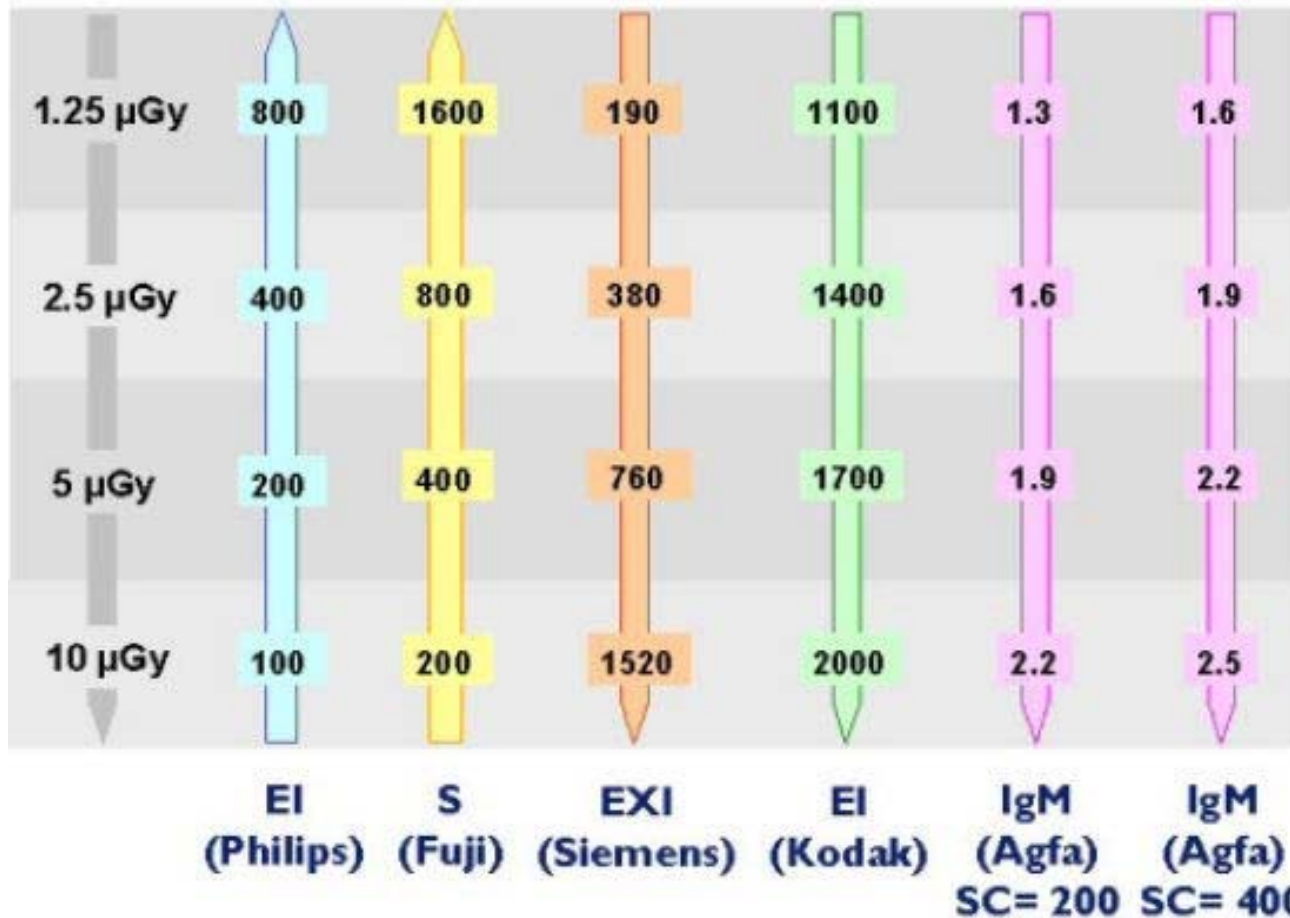
Exponeringsindex

- Fuji $S=200/ E$
- AGFA $I_{gm}= 2.22+\log(E)+\log(Sk/200)$
- Kodak $EI=1000\times\log(E)+2000$
- Philips $EI= 100/E$
- Canon $REX = \text{referenspixelvärde- LUT}$

- E=exposition (mR)
Sk=känslighetsklass

Exponeringsindex

olika leverantörer

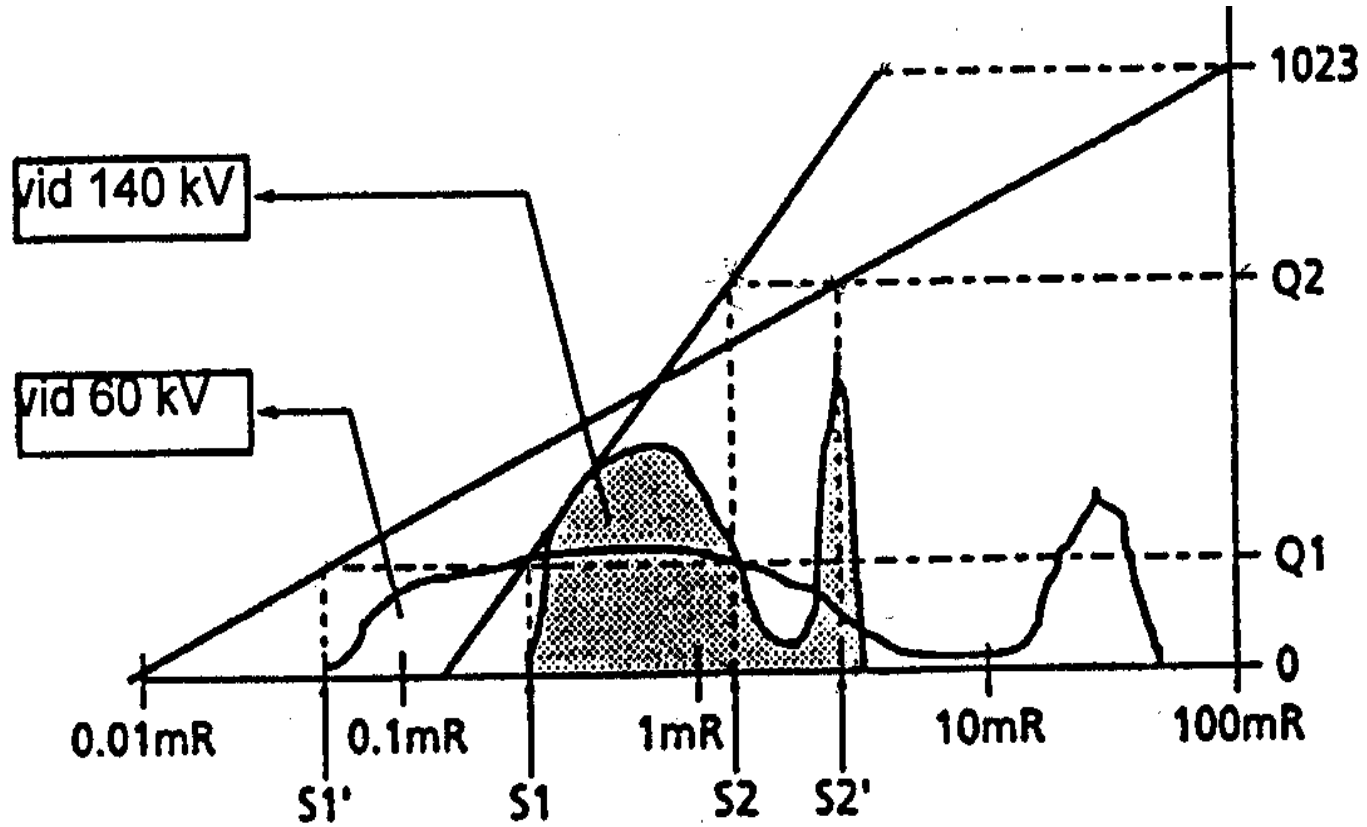
U. Neitzel

Inblandning

Kan påverka
bildpresentation

KV-beroende

Hur ställa in exponeringsautomatik

- Vilken dos ?
- +/- knapp hur stor ändring?
- Tjock/tunn gubbe
- Koppling till bildprocessning
- Koppling till patientens storlek

Kraftiga patienter

- Tjock gubbe på exponeringsautomatik?
- Tjock gubbe i bildbehandlingsprogram?

Normal och tjock gubbe

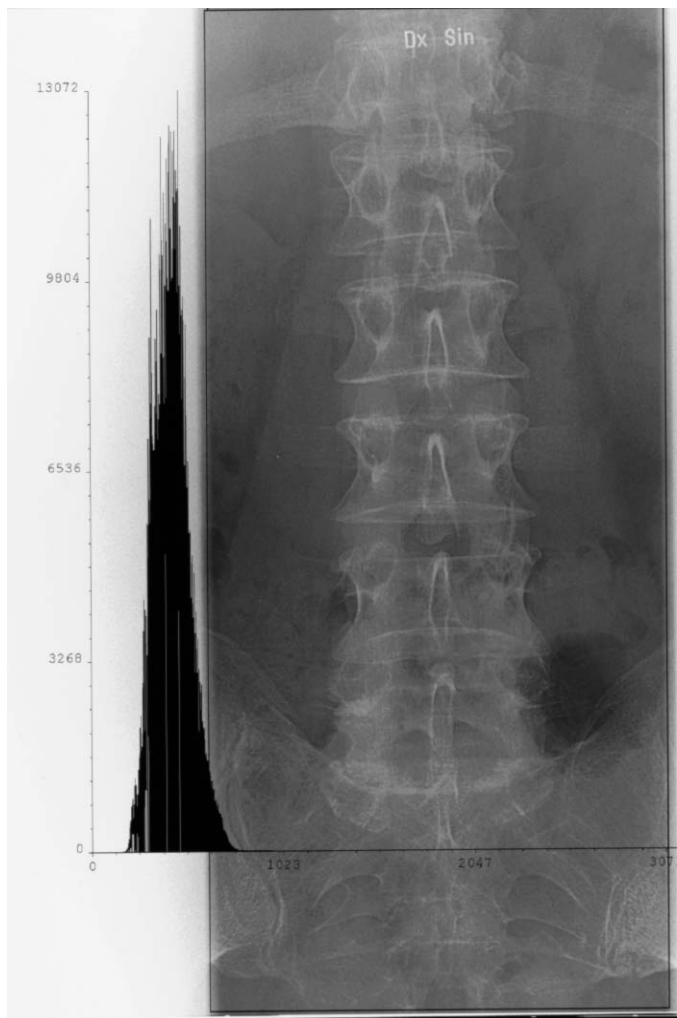
69 kV

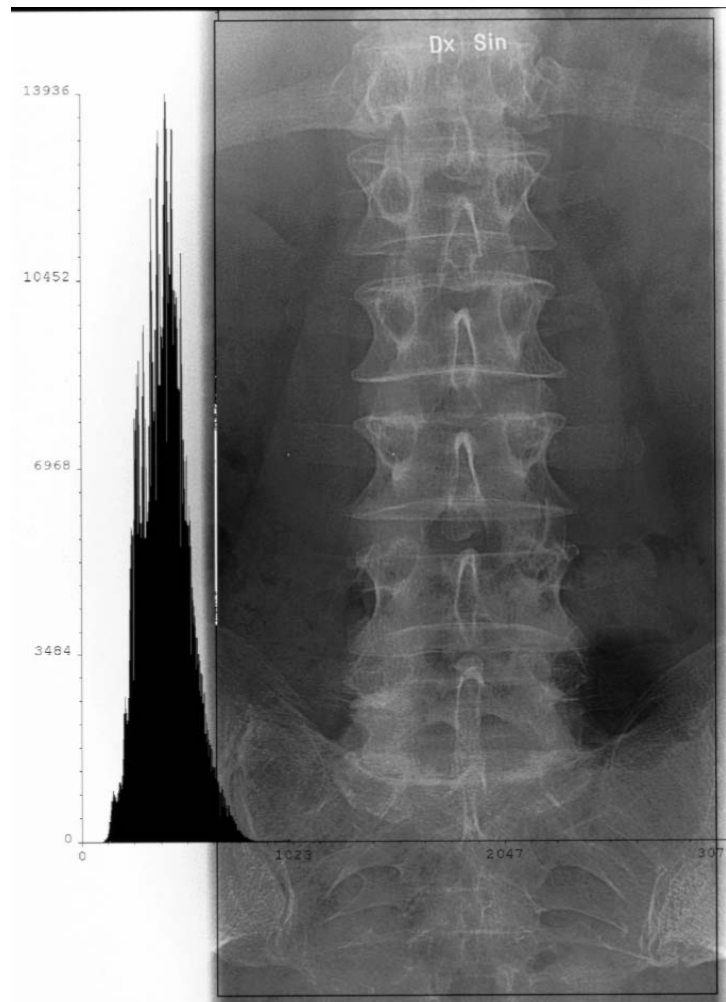
69 kV, + 8 cm

85 kV, + 8 cm

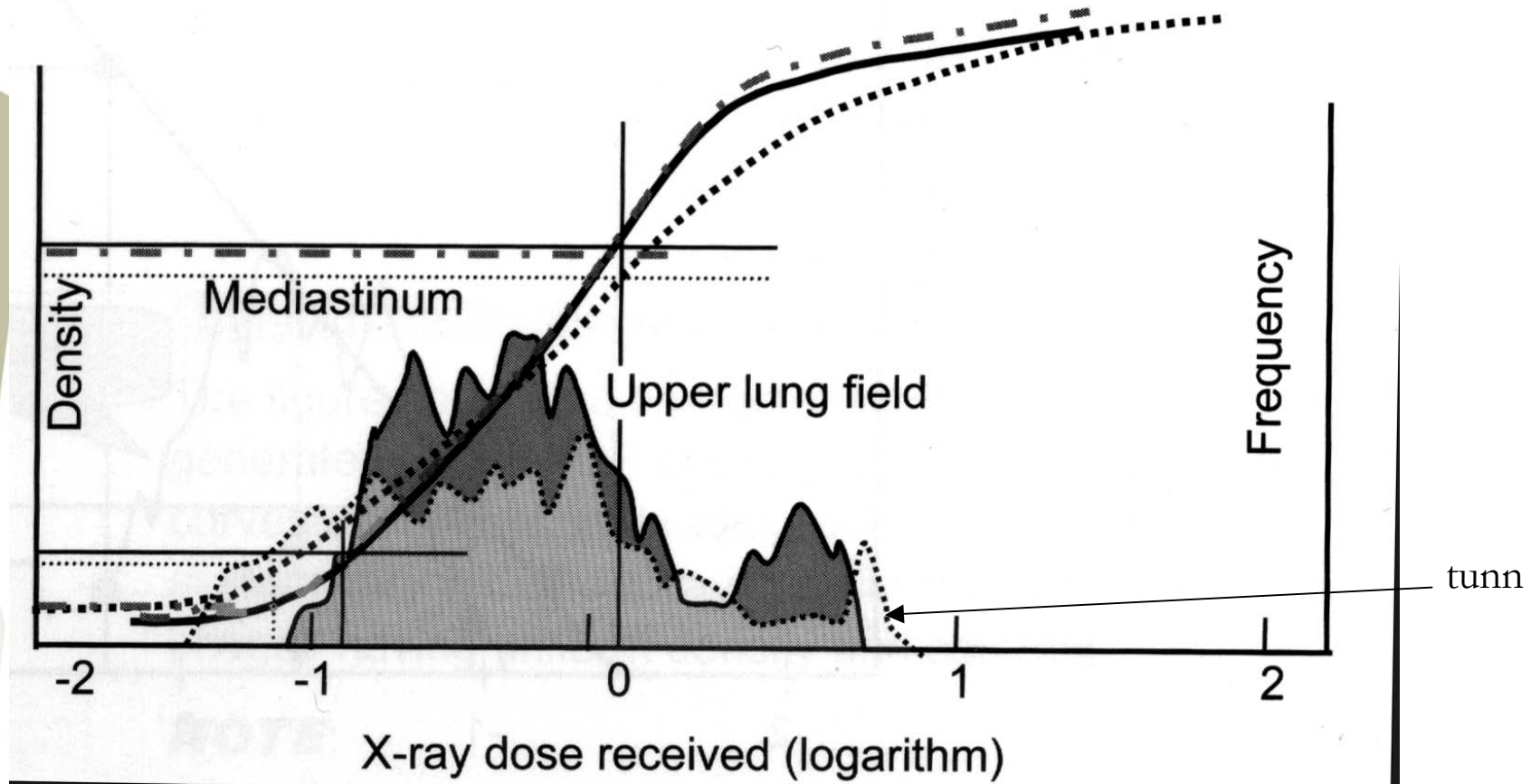
Standard processing

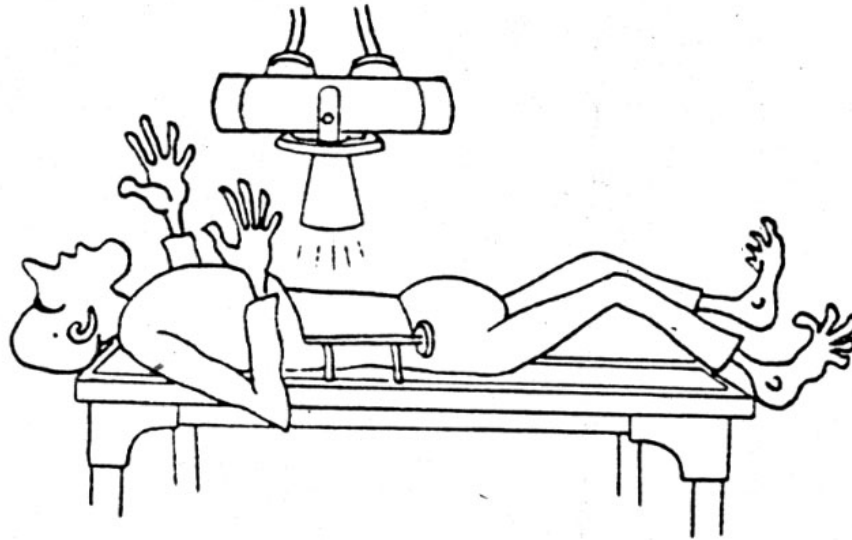
Modified processing

Histogram

tunn/tjock gubbe

Kompression!

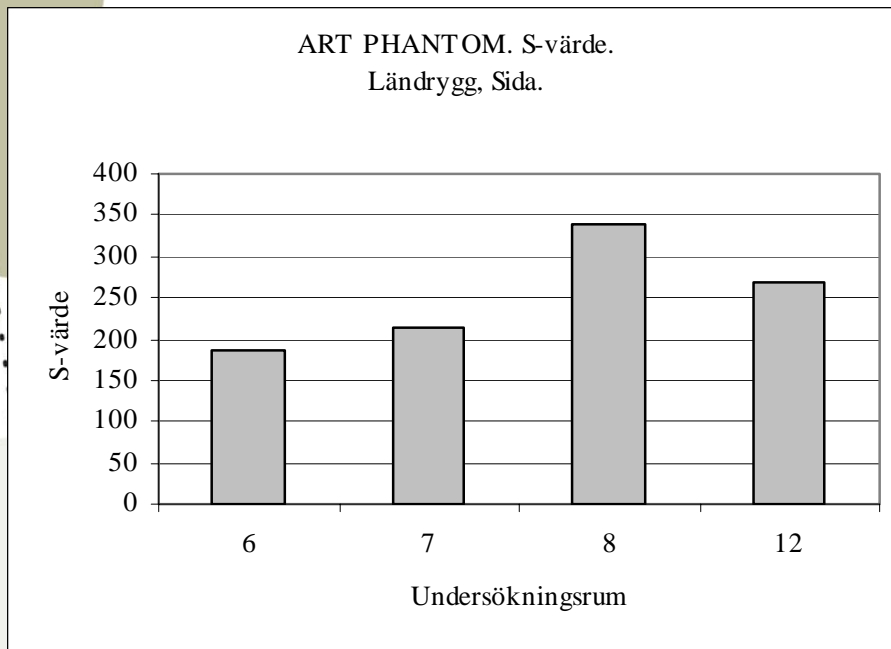

C. Medelst kompression (tub eller kompressionsbälte) trycker man åt sidan de kroppsvävnader, som eljest skulle absorbera primärstrålar och utsända sekundärstrålar.

Organprogram

Är de lika på alla lab?

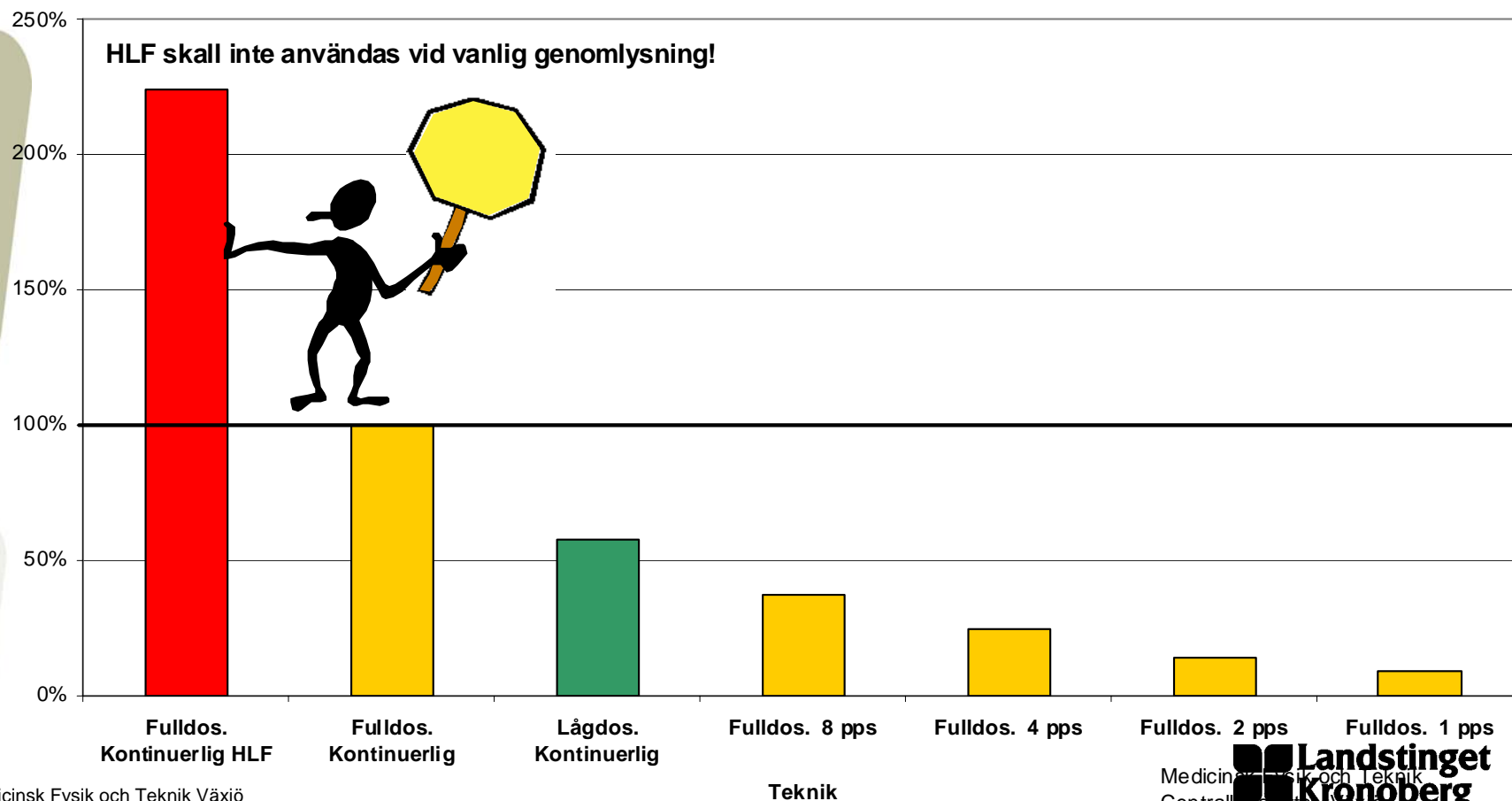
- Ländrygg

Lab	kV	mAs
6	77	83.2
7	77	54.0
8	77	49.6
12	77	46.7

Pulsning ger lägre dos

Dosförhållande mellan olika genomlysningstekniker.
GE OEC 9800 Plus - C-bågar.

Sjukhusfysikers bidrag

- Expert på strålskyddsfrågor
- Hänsyn till strålningsfysik
- Hänsyn till röntgenutrustning och bildmottagares egenskaper
- Bildbearbetning
- Utvärderingsmetoder